

Intervenció del president del grup parlamentari d'ERC, Josep-Lluís Carod-Rovira, al Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu

Senyor president, senyores i senyors diputats, aquest és, no el primer debat d'una legislatura, sinó el primer debat d'un nou cicle polític, perquè estem davant d'un canvi de paisatge. Un canvi de paisatge a Catalunya, amb nou Govern, nou president, nous programes, nous projectes, i també un canvi de papers. Els partits que abans eren al Govern o hi donaven suport, ara són a l'oposició; els partits que abans érem a l'oposició, ara som al Govern. Després de vint-i-tres anys hi ha hagut un canvi històric: l'arribada d'uns nous protagonistes socials. I avui tots els partits, tots els dirigents tenim unes funcions diferents a les que fèiem en l'època de l'anterior legislatura.

També a Espanya hi ha hagut un canvi: un canvi de Govern, un canvi de president, un canvi de maneres, de formes, d'estils. Hem passat de l'Espanya antipàtica que et dimonitzava només per pensar diferent, a l'Espanya amable del tarannà en versió catalana. Però veurem també si el tarannà es nota, si el canvi de formes es nota també en el fons, en la política real, en les lleis i en els pressupostos.

Hi ha hagut també canvis a la Unió Europea. Hem passat a una ampliació de deu estats nous. Deu estats, set dels quals són més petits que Catalunya, sis dels quals, com a estats, no existien a principis dels anys noranta, i dos d'ells existeixen des dels anys quaranta. Tenim deu noves llengües oficials a la nostra Unió Europea, aquí, a la Unió Europea. De les deu o nou llengües oficials, totes, excepte una –que en certa manera a Madrid també es deuen pensar que és nostra perquè és el polonès, el «polaco»–, totes, excepte aquesta, tenen en alguns casos molts menys milions de parlants que la nostra, però el català, que és el desè grup lingüístic de la Unió Europea, no és oficial. I tenim també un tractat constitucional pendent d'aprovació que és objecte avui de contestació en sectors molt diversos.

També al món hi ha hagut canvis. Hi ha hagut la substitució dels dos blocs –L'Europa de l'Est i el món occidental– per la nova realitat del Nord i el sud, de la riquesa i de la pobresa, del creixement i de la misèria, del progrés i de l'endarreriment. I també noves guerres, i increment del terrorisme internacional, i fanatisme religiós de diverses religions, i també, lamentablement, el paper penós dels organismes internacionals en la resolució dels conflictes.

En síntesi, tenim un panorama diferent arreu del món. Internament, un escenari en procés de canvi institucional: reforma de l'Estatut, potser reforma de la Constitució Espanyola, Constitució Europea; un moment nou. Portem molt de temps subjectes a un marc que ara canvia i que pot condicionar-nos el futur. Quan s'estabilitza un marc jurídic, es fa sempre amb voluntat de permanència, però si es fa malament, allò que és permanent, allò que queda, és la mala solució.

Per això hem de fer-ho tot ben fet, tan ben fet com sigui possible. Perquè ni a Catalunya farem un nou estatut d'aquí a quatre anys, ni a Espanya una nova constitució, ni a Europa una nova constitució europea. Si ara no som capaços d'avançar clarament i junts, ens vindran anys de dificultat, de tristor i d'avorriment. Res no ens serà donat que no ens guanyem amb el nostre propi esforç.

Estem en un moment històric i l'hem d'aprofitar. Aquí té responsabilitat el Govern i els seus partits, com té responsabilitat l'oposició i els seus partits per treure el màxim profit per al bé de Catalunya en aquest moment. Tenim, per primera vegada en la història, un president socialista a Catalunya i un president socialista al Govern d'Espanya. Això hauria de fer les coses més fàcils, el diàleg més fluid, les solucions més ràpides. No hi haurà una altra ocasió millor que aquesta i no la podem desaproveitar.

Els darrers mesos s'ha produït una inflexió a la política catalana, que és la més important de l'últim quart de segle: tenim Govern nou. Ara toca política nova, instruments nous, maneres noves, objectius nous. Com a Govern, segur que haurem d'escoltar més la gent i escoltar-la millor. Perquè la gent espera molt d'aquest Govern, molt, i no podem defraudar-la. No podem caure en la temptació d'apropiar-nos, els partits del govern o el Govern mateix, de les institucions o del país, com si fossin només nostres, o com si només nosaltres representéssim el país en exclusiva.

El Govern –ja tocava– és d'esquerres i catalanista, però el país i la Generalitat són de tots, som tots, dels d'esquerres i dels que no en són, dels catalanistes i dels que no en són. Els partits del Govern han tingut, després de constituir-se, un ampli suport a les urnes en totes les eleccions. És una expressió de confiança de la gent cap al Govern, a la qual cal respondre adequadament. «El Govern de Catalunya ha de liderar» –ens deia el conseller en cap–, ha de ser el motor d'un gran projecte col·lectiu capaç d'il·lusionar la gent. En ple debat al món sobre

les identitats, nosaltres hem de decidir en què i en qui ens hem d'emmirallar, en què podem ser capdavanters i exemplars si ens ho proposem, i si volem, ho podem ser.

A la Unió Europea que es va fent, on Catalunya no té dret a la paraula ni al vot, no pot ser que es reconeixin amb més facilitat els drets nascuts de la violència o la guerra –als Balcans o al Bàltic–, que els drets defensats amb democràcia, amb esperit constructiu i amb voluntat, vocació, tradició i pràctica europeista com els defensem aquí.

A Espanya, el Govern Socialista té allò que passa poques vegades a la vida, té una segona oportunitat, per primer cop a la història. Si l'Estat espanyol no és l'Estat de només una sola nació i només una sola llengua, podem parlar de moltes coses. Si l'Estat espanyol continua sent l'Estat d'una sola nació, d'una sola llengua que, a més a més, a l'hora de la inversió pública sempre ens posa a la cua, no és el nostre Estat, no ens convé.

El desembre del 2003 va canviar el guió escrit a la política catalana. Esquerra assumeix la paternitat del canvi i la seva decisió la converteix en el veritable arquitecte del Govern.

Vam dir que no seríem en cap govern que defensés el transvasament de l'Ebre, i vam complir la paraula. Com diu el Pacte del Tinell, la nova majoria suposa una oportunitat històrica per avançar en la construcció d'un país de ciutadans i ciutadanes lliures, que gaudeixin del benestar social, les oportunitats i les llibertats democràtiques i nacionals més plenes.

Per a nosaltres fa de bon sentir el compromís explícit de governar per a l'eliminació de tota forma de corrupció, i per això, crear una oficina per preservar la transparència i el funcionament ètic del sistema públic; evitar el clientelisme polític en les pràctiques irregulars, en les concessions i contractacions de béns i de serveis; avançar en l'exploració plena de la nació catalana; assegurar que les oportunitats arriben a tota la ciutadania i a tots els territoris del país; impulsar la prosperitat dels catalans i catalanes, l'educació, la innovació i un model d'infraestructures coherent amb el país; promoure presència internacional de les seleccions esportives de Catalunya; la declaració del català i de la resta de llengües de l'Estat com a cooficials en tot el seu territori i la seva declaració com a llengües oficials de la Unió Europea; ampliar competències polítiques i socials, per exemple en l'àmbit de la immigració; assumir competències en la realització de referèndums i

consultes populars; presència de la Generalitat en organismes com UNESCO i Oficina Mundial de Turisme, reservant percentatge d'obra pública i serveis per a empreses petites i mitjanes; establir cooperació permanent en les institucions representatives de la comunitat lingüística catalana en matèria econòmica, cultural i de serveis.

Aquests objectius, tan familiars per a nosaltres, ja no són només d'Esquerra Republicana de Catalunya, avui són alguns dels molts i alts objectius del Govern de la Generalitat, i tenim el deure civil de complir-los.

Tenim una gran oportunitat al davant en el primer Govern d'esquerres i catalanista des de l'època dels governs Companys. Un president, aquest, la memòria del qual ha de ser honorada, anul·lada la sentència que va condemnar-lo a un assassinat polític, i demanat perdó, l'Estat espanyol democràtic, pel crim comès per l'Estat espanyol dictatorial.

A Catalunya ha arribat l'hora de deixar enrere la dimissió tradicional de les classes dirigents, la manca d'ambició, la cultura política de la resignació i l'absència de perspectives, la passivitat irresponsable, el provincianisme, la mediocritat. És l'hora de superar resistències externes i internes al canvi, que n'hi ha. Ara podem formular un nou projecte de país inclusiu, una proposta nacional també des de nous sectors socials incorporats de poc al país o dècades enrere, una idea de la catalanitat com una elecció, una tria, una voluntat, i no una herència transmesa només pels cognoms, la llengua familiar o el lloc de naixença. És l'hora d'una confluència històrica d'interessos entre els sectors populars i les classes mitjanes autòctons i els mateixos sectors descendents dels arribats d'altres indrets. És aquesta majoria social la que vol més per a Catalunya, perquè Catalunya necessita més. Que ningú no posi obstacles, doncs, ni aquí, ni fora d'aquí, a allò que el país, la gent necessita.

Però també és hora d'identificar el problema i resoldre'l. I des de la perspectiva d'Esquerra Republicana de Catalunya, aquella força sobiranista a què es referia ahir el president de la Generalitat, per a nosaltres, federals d'Europa, sobiranistes de Catalunya, el problema no és altre que la dependència de Catalunya respecte de l'Estat; dependència econòmica, política, cultural i lingüística. I mentre no superem aquesta dependència, no ens en sortirem. Avui no podem decidir en temes claus que afecten i condicionen la nostra vida de cada dia. I si no podem administrar del tot el present, no podrem preparar tot el futur que ens convé.

I ara no podem decidir ni quin és el nostre calendari laboral i festiu, ni uns salaris, unes pensions i unes beques d'acord amb el cost real de la vida aquí, i no allí; ni quines són les infraestructures que necessitem, i els aeroports que ens calen, o per on ha de passar una via de tren, ni a què destinem lliurement els impostos que suem, treballem i paguem de la nostra butxaca. Catalunya ha de tenir l'última paraula en temes essencials. Tot allò que no decideixi Brussel·les per nosaltres, ho hem de decidir nosaltres, no Madrid. I avui tenim grans temes de país a l'agenda i els hem de convertir en realitat. Som set milions –es deia ahir i es repetia avui. La immigració és una realitat, aquesta Catalunya ja és una altra Catalunya. Només cal sortir al carrer i guaitar, només cal mirar una guia telefònica d'avui i de fa trenta anys i comparar. Avui, un de cada quatre immigrants de l'Estat espanyol, el 25 per cent, doncs, que arriba a l'Estat espanyol es queda a Catalunya. Si ho fem bé, ens en sortirem, farem que allò que apareix com un problema, com una amenaça, com un perill, sigui una gran oportunitat, però per acollir bé la immigració el que cal és abans que res tractar bé els pobres que ja hi eren, que la gent més necessitada que ja vivia aquí, amb ajudes socials diverses (beques de menjador, per exemple) no les perdin a benefici dels nouvinguts i que tinguem també ajudes per als nous. Ajudes que ni abans ni ara lògicament no poden ser per sempre. Aquí és on hi ha el perill més gran que esclati un malestar incontrolat.

Per evitar-ho ens calen instruments, recursos, competències. No podem acceptar un nou cafè per a tothom en matèria d'immigració perquè ni totes les comunitats autònomes tenen immigració, ni cap en té tanta com nosaltres. Aquí sí que l'asimetria és inqüestionable. Som nosaltres, Catalunya, els que sabem millor quanta gent podem acollir cada any per treballar i viure en condicions de vida digna, i no de qualsevol manera. Si no ho fem, serà font d'inseguretat per a uns i de misèria per a d'altres. No hi ha cap país, cap, que pugui digerir permanentment una immigració sense límits, perquè això seria un gest d'irresponsabilitat, per als que ja hi eren i també pels que hi arriben.

Cap societat d'acollida no ho és de forma infinita. Nosaltres que som societat d'acollida necessitem avui una actitud solidària de l'Estat per a aquesta funció que fem. Ens calen, deia, més recursos, recursos per a cobertura sanitària, educativa, habitatge, coneixement de la llengua i la cultura, del marc legal, del sistema de valors democràtics.

Si volem que la gent de fora acabi finalment sent gent de dintre al final del procés no hem d'estalviar esforços per assegurar la convivència civil i

la cohesió. Catalunya ha de poder determinar amb tanta col·laboració com calgui i amb qui calgui, fluxos i contingents de població que podem anar rebent sense fer entrar en crisi el model de país la cohesió social. I no podem prendre mal en aquest tema.

Podem continuar sent un país d'acollida si adoptem una política pròpia d'immigració, que reconegui drets socials, que exigeixi deures civils a la immigració. És Catalunya qui té una realitat que no volem que es converteixi en problema. És Catalunya qui ha de tenir també la solució. Per això hem de millorar urgentment polítiques de legalització ràpida d'immigrants, sobretot en el cas de les contractacions en origen.

Som un país emprenedor, de gent que s'espavila, de cultura i tradició industrial que viu amb preocupació el moment econòmic bàsicament per dos motius. Primer la globalització. Ens posa a una situació fràgil per competir internacionalment. Ens arriben productes a uns preus impossibles per a la nostra indústria. En segon lloc, la pèrdua de marges continuada de fa anys, sobretot industrials, i a causa de diversos factors: la impossibilitat d'augmentar els preus de venda de forma significativa, l'increment progressiu dels costos, l'absència de polítiques durant temps de millora de la competitivitat. Tots parlem d'innovació, de noves tecnologies, de formació. I ben fet que fem.

Però són, en part, solucions a mitjà i a llarg termini, que a més a més sembla que sobreentenguin ingènuament que els altres, els països de mà d'obra barata (l'Europa de l'Est o la Xina, per exemple), no innovaran. I tant que innovaran. Innovaran amb mà d'obra barata i amb el know-how de la nostra tecnologia per fabricar-la allà amb costos molt menors. Què cal fer, doncs, per tornar la confiança i l'optimisme als milers d'empresaris d'aquest país, a la molta gent amb capacitat emprenedora? Doncs, un pla de xoc de mesures immediates que redueixi els costos de la nostra economia i incentivi noves inversions. Perquè hi ha una combinació preocupant. Per una banda menys creixement, per l'altra més inflació que a la resta de l'Estat, inflació diferencial inquietant comparada amb la mitjana europea. I el dèficit d'infraestructures de capital públic per part de l'Estat juga en contra nostra.

En aquest pla de competitivitat que preparen Generalitat i agents socials, que està molt bé, perquè és el pas imprescindible, ara caldria anar pensant a reforçar-lo amb mesures més immediates, més pròximes en el temps, al costat de les de llarg abast en el futur. També contenir i reduir costos comporta l'actuació imprescindible, la implicació

de tots els nivells d'administració. No és fàcil, de vegades, per a moltes empreses, esforçar-se a ser competitives quan per culpa d'un mal finançament van augmentant taxes, impostos, arbitris i entrebancs burocràtics, i complicacions administratives que sovint desencoratgen i cansen a l'hora d'emprendre nous projectes.

Aquí caldria també una implicació més gran de les caixes d'estalvi a favor de les iniciatives emprenedores de les empreses petites i mitjanes. En síntesi, tot hauria de ser més fàcil, més ràpid, més senzill i menys complicat. I les mesures de competitivitat, per ser coherents i justos haurien de ser per a tots, per a totes les empreses però també per a totes les administracions.

Ens fan falta mesures econòmiques, fiscals, laborals per incentivar la no deslocalització de les nostres empreses, mesures que ja han adoptat en alguns dels països més importants de la Unió Europea. Al costat de la coordinació entre els diferents departaments per prioritzar la formació, la innovació, la creativitat, el disseny, la imaginació en el producte, la tecnologia, la competència en idiomes, el coneixement en comerç internacional, en definitiva la qualitat i la feina ben feta, fa falta que activem també aquells instruments institucionals de què disposem: servei d'ocupació, la formació continuada, etcètera. Si les empreses van bé, si l'economia funciona, si el treball és estable, tot el país hi surt guanyant i és Catalunya que va bé.

Un factor clau de competitivitat i d'equilibri territorial són les infraestructures. Cal que les infraestructures de Catalunya estiguin al nivell que Catalunya mereix i que exigeix la nostra economia i les nostres possibilitats de creixement futur. Hem de posar fi a l'endarreriment històric després d'anys i panys de ser capdavanters a la península. Hem de fer el que ens convé i fer-ho ben fet. Per exemple, no servirà de res ampliar el port de Barcelona si no fem l'ample de via europeu ni millorem els accessos al port o les sortides cap a la resta d'Europa. Per cert, no anem bé quan el túnel ferroviari pirinenc ens tocarà de peatge, novament, mentre els túnels de l'AVE, els d'abans i els d'ara, són tots gratuïts. Si fem tot el que hem de fer, podrem captar l'importantíssim tràfic de mercaderies amb Àsia que ara veiem passar de llarg per davant dels nostres ports i veure com van a para a Holanda o a ports nòrdics.

I el mateix podem dir de l'aeroport de Barcelona, que fins ara ens ha servit per anar d'aquí a Madrid i de Madrid al món, quan el que volem és anar directes al món, sense passar per enlloc, com Milà o Frankfurt

volen a Amèrica sense escala a Roma o a Berlín. Per això el compromís de la Generalitat en boca del seu president ahir, de la voluntat d'aconseguir un aeroport transoceànic és un compromís enormement positiu.

Tenim aquestes carreteres nacionals que reben tot el trànsit que ve d'Europa o del País Basc o Aragó, petites, antiquades, desbordades per atendre aquest trànsit adequadament. Són el símbol de la deixadesa de governs anteriors cap a Catalunya.

Com en són també els equipaments ferroviaris de tota dimensió. La xarxa ferroviària interior ha de modernitzar-se i ha de passar a la Generalitat. Si volem incentivar noves inversions necessitem millors infraestructures i més modernes, però també necessitem sòl industrial competitiu i barat, que no tenim aquí, però sí ben aprop. A més facilitats, lògicament les empreses s'instal·len on millor els tracten. L'Incasol i la Zona Franca haurien de ser eines útils per obtenir aquest sòl industrial.

Una altra pedra a la sabata: la manca d'energia suficient per atendre demandes que es produeixen i la seva mala qualitat. Són problemes a resoldre amb urgència. I també fer arribar les telecomunicacions més avançades a tots els polígons industrials. I una bona xarxa de transport públic fins a les grans àrees industrials.

La Catalunya moderna és aquella que inverteix en recerca i societat del coneixement. Som, per desgràcia, lluny dels estàndards europeus en aquests àmbits, i volem ser-hi aprop, com tants cops a dit el conseller del DURSI, perquè si la innovació i la recerca són motors de creixement econòmic, no podem continuar destinant-hi la meitat del que s'hi destina a Europa. Hem de prioritzar activitats de recerca, de desenvolupament, d'innovació en nous sectors emergents, però també difusió d'innovacions en sectors tradicionals, de manera que al final de la legislatura ens posem a nivell europeu, com ahir ens anunciava el president.

Per això haurem de vincular molt més la recerca pública amb la privada, implicar-hi més el món empresarial, a través dels parcs científics i els centres tecnològics, per superar les noves desigualtats que poden comportar les noves tecnologies de la informació i la comunicació, hem d'estendre l'ús d'Internet a tota la població, amb desplegament de la banda ampla a tot el territori, liderant la modernització de les administracions i donant suport a la indústria catalana d'aquest àmbit.

Potenciar aquest sector voldrà dir també ajudar l'equilibri territorial i promoure la igualtat d'oportunitats, perquè això estén la modernitat tècnica a tot arreu, sense fronteres de territori, ni d'edat, ni de gènere, ni de classe social. Si sabem quina mena de país volem, sabem i sabrem que hem de competir en qualitat, originalitat i talent; i no en mà d'obra barata, clandestina o no qualificada.

Catalunya, a més, ha de poder valorar els beneficis d'una economia de la identitat, un turisme referent de la Mediterrània, com vol el conseller, que tingui en la qualitat del servei i en la singularitat diferencial de la seva oferta l'atractiu principal. En una època on tot cada vegada és més igual, on cada paisatge ple de ciment s'assembla més a tot arreu, allò que anirà més buscat, serà allò que serà diferent. I nosaltres tenim un espai geogràfic diferent, divers, de la platja a la neu, del delta al Pirineu, de la Catalunya rural a la Catalunya urbana i internacional. I aquesta economia de la identitat és transversal, perquè afecta el turisme, el comerç, la restauració, l'artesania, la indústria, el consum cultural, el transport. Tan de bo que la marca Catalunya fos garantia de qualitat, de confiança, de seguretat, que anés acompanyada d'una autoestima desacomplexada per les nostres coses.

Però perquè arribi aquell dia en què la gent de fora valori les nostres coses, nosaltres hem de valorar-les primer. Hem d'apreciar més les nostres coses, com fa tothom amb les coses del seu país: l'oli, el vi, el cava, els fruits i els productes de la terra, la roba, el disseny, les arts de l'espectacle, els llibres, els músics, els cantants, els escriptors, els arquitectes, els pintors, els esportistes, els metges, els científics, els pagesos, els pescadors potser no seran sempre els primers o els millors, però són els nostres. I sense caure en l'autocomplaença estèril o el cofoisme estúpid hem d'abandonar un cert autoodi, la hipercrítica rebentaire contra tot el d'aquí, la incomoditat amb el propi país, el menyspreu inconscient cap a les nostres coses, aquesta mena de vergonya de ser el que som que senten alguns i que no és més que símptoma de provincianisme i de mediocritat.

Sense un mínim patriotisme tranquil, democràtic, civil no hi ha civisme, i sense civisme no hi ha ciutadans. I si nosaltres no valorem el que és nostre, no ho farà ningú. Estimar aquest país amb una apassionament prou racional com per saber veure que allò que no rutlla podem millorar-ho.

I ja ho sabem que la llengua no és només cultura i que la cultura no s'acaba a la llengua, però també que no hi ha cultura nacional sense

llengua nacional, enlloc. I el respecte a la llengua, a l'ús de la llengua, a la promoció de la llengua és també una forma d'autoestima. Si nosaltres no fem servir el català sempre i en tot lloc, qui ho farà? La llengua catalana només ens té a nosaltres i a tots els arribats de fora, nous catalans que volen compartir-la i assegurar-ne també el futur.

Em sembla francament molt encertada la idea d'una casa o d'un casal de les llengües, de totes les llengües, però si no volem que la nostra en sigui una més de les que aparegui com aquelles que van de mal borràs, ha arribat l'hora de la veritat per al català; perquè sigui la llengua comuna i d'acollida per a tothom, de dins i de fora, no podem acceptar al segle XXI que la situació del català, no només a Espanya, sinó a Catalunya, sobretot a Catalunya, sigui la que és. No podem acceptar que a la Unió Europea no tingui el català drets que tenen altres molt menys parlades que la nostra.

No podem acceptar que la ignorància o la mala fe continuïn al ridícul científic d'atemptar contra la unitat de la llengua. Això, s'ha d'acabar i ràpid. No pot continuar havent-hi, per exemple, a la web de la Moncloa dues versions a la mateixa llengua de la Constitució Europea, amb dues variants dialectals –català central i valencià–, com no n'hi ha set a les variants de l'espanyol. Una de les dues ha de ser retirada d'immediat, per dignitat i per ciència, i no importa quina.

Som un poble amb un enorme potencial cultural, amb figures i aportacions de prestigi arreu del món, amb sectors potents, com l'editorial, el plàstic, el teatral, el musical, però insuficientment desenvolupats en les modernes indústries. Si, com s'assegura sovint, som bàsicament una cultura hem de tenir instruments propis d'una cultura del segle XXI, hem de facilitar la tasca als creadors i als agents culturals i també l'accés de la gent al consum cultural habitual. Però només serem una nació socialment avançada si situem l'educació al centre de tota estratègia de govern, si assegurem que tothom tingui les mateixes oportunitats de prosperar i fem possible una sanitat més humanitzada i de qualitat.

Perquè això sigui així, a través del pacte nacional per l'educació i una llei pròpia, hem d'arribar a acords amb tots els agents implicats: professorats, famílies, ajuntaments, escoles concertades, conjunt de la comunitat educativa i de tots i cadascun dels grups parlamentaris. Quan en altres indrets de l'Estat cada alumne té el seu ordinador, els llibres de franc, el transport escolar fàcil i gairebé personalitzats, nosaltres encara hem de gestionar l'herència de joves en barracons, i no

ens ho podem permetre.

El sistema educatiu públic, l'eix central de l'educació a Catalunya, ha de comportar millorar els centres públics en personal, en instal·lacions, en equipaments, en material, i també les retribucions i la consideració social dels mestres, i un pla de xoc contra el fracàs escolar, i reconduir l'ensenyament de llengües amb resultats més positius que fins ara, i reforçar, com ja va anunciar la consellera, molt més la formació professional.

I al costat de l'educació, la salut. L'assistència primària com a nucli bàsic del sistema sanitari; les polítiques de prevenció, de promoció de la salut, salut mental, sinistralitat en el trànsit, addiccions, noves malalties, salut laboral, que un país modern, competitiu, no es pot permetre tantes morts evitables en el treball. Una sanitat de qualitat val diners, i ara nosaltres no els tenim, sense recursos no podrem garantir les polítiques de salut més encertades, una societat cohesionada requereix atenció social als col·lectius més vulnerables, contra la pobresa i l'exclusió social, al costat de les famílies, al costat de la gent gran, de la infància, de les persones discapacitades, però la política social d'un govern progressista –com sap molt bé la consellera– no és només una política contra la marginació a l'exclusió social, és una política a favor de la majoria, per a tota la societat.

Cal universalitzar els drets socials, amb prestacions que assegurin benestar i qualitat de vida per a tothom, i si treball vol dir riquesa, com més increment de dones hi hagi en el món del treball, més augmentarà també la riquesa del país. I cal augmentar la despesa pública social per posar-nos al nivell dels països i les regions més avançades d'Europa, perquè ara no hi estem.

Tenim un milió de joves entre 15 i 29 anys, tenim la generació de catalans més preparada de la nostra història com a poble, universitaris, professionals, amb programes d'estudis a l'estranger, però tenim també precarietat laboral. Els joves catalans tenen vint-i-dos punts de mitjana superior a precarietat al que passa a Europa. I la meitat d'accidents laborals a Catalunya, per desgràcia, els pateixen joves de menys de 25 anys, i sabem quin és el preu de l'habitatge. Són obstacles a l'emancipació juvenil, que arrosseguem de fa molt de temps, i que requereixen més inversió en aquells sectors que afecten directament els joves i el ple desplegament del pla d'ocupació juvenil de què disposa el Govern.

La nova Catalunya necessita nous instruments, un nou estatut, un nou instrument institucional per als nostres temps. Esquerra Republicana reclamem aquest nou Estatut des de 1979, i durant anys hem estat sols reclamant-lo. Ara constatem amb satisfacció com el nostre discurs, el discurs de sempre, més poder polític i més recursos, un altre estatut i fi del dèficit fiscal, ja ressona, i ressona prou bé, a banda i banda de l'hemicicle.

El nostre Estatut va ser elaborat quan no feia quatre anys de la mort del dictador. Amb totes les prestacions dels poders fàctics del moment. És un estatut que no contempla realitats evidents a la Catalunya d'avui, ni a la immigració, ni l'ingrés a la Unió Europea, ni les noves tecnologies. És un estatut, a més a més, que des del punt de vista democràtic la majoria de ciutadans i ciutadanes que avui poden votar a Catalunya no el van votar perquè en aquell moment no tenien l'edat.

En aquest punt hem de ser molt clars: no hem de fer l'Estatut d'autonomia que agradi a Madrid, que tranquil·litzi Madrid, que convingui a Madrid, o que accepti Madrid; hem de fer l'estatut que ens agradi a nosaltres, que ens tranquil·litzi a nosaltres, que ens convingui a nosaltres i que acceptem nosaltres. A Catalunya, ningú no entendria que després d'haver esperat vint-i-cinc anys, ara acabéssim fent l'estatut de la Moncloa quan el que hem de fer és l'estatut de la Catalunya de principis del segle XXI.

A Esquerra Republicana estem per un gran estatut amb una gran majoria, la màxima possible, però no estem per un gran consens, si això vol dir fer un estatut petit. Està molt bé que el teixit associatiu hagi comparegut davant del Parlament; ara cal que hi continuem aplicant tothom, entitats, associacions, ciutadans, i que ens mobilitzem tant com calgui perquè surti fora d'aquí en defensa dels nostres interessos. Un estatut que ja vagi a Madrid amb l'ambició petita quedarà esmicolat pel camí i quan hi arribi no en quedarà res, i tant de bo que no calgui, però si hi ha bloqueig, retard o desfiguració de l'Estatut, haurem de fer allò que diu el pacte del Tinell: consulta general a la ciutadania perquè el poble català parli amb llibertat.

Autogovern i política social no sols són compatibles, és que són inseparables. Si decidim sobre la vida quotidiana de la gent, és això el que fem; no som un grapat de províncies, som una nació, ens recordava ahir el president de la Generalitat, amb naturalitat, i les nacions s'autogovernen elles, no unes altres, les nacions no demanen permís, les nacions no accepten que ningú les tuteli.

Diu la cita: «Un poble que té sis milions d'habitants, un poble que és econòmicament molt fort, un poble treballador, dotat, un poble que va a més, conscient de la seva força i el seu valor, un poble així no pot quedar-se sota una tutela. Un poble amb autoestima, un poble que disposa de considerable nombre d'habitants, un poble educat, no pot tolerar una situació en la qual no és l'amo del seu destí polític.»

La cita és de Masaryk, el líder Txec quan la nació txeca no era estat, sinó que formava part d'un altre estat i parlava del poble txec, però també podia ser vàlida, ben vàlida per a tots nosaltres.

Si l'Estatut té aspiracions ambiciosos com volem, hem de signar l'acord nacional per l'autogovern i discutir les regles del joc. Per això, senyor president, fóra bo que convoqués una reunió amb els líders, els diferents partits per parlar-ne conjuntament.

El pacte, el pacte del Tinell, és un govern, és el resultat d'un acord, d'un govern ambiciós, de canvi, que mira lluny, però siguem clars, també, aquí: pot quedar en paper mullat si no té els recursos per fer-lo possible. Sense el finançament adequat, el pacte del Tinell pot ser inaplicable, sense el finançament adequat no podem garantir la plena justícia social a Catalunya, i en canvi se'n poden veure perjudicats la cohesió social, l'equilibri territorial, l'acolliment de la immigració, la modernització del país, les tecnologies, les infraestructures, el dinamisme econòmic de l'empresa catalana, el nivell cultural de la societat.

El principal obstacle per complir plenament el pacte del Tinell és un mal finançament. El principal obstacle pel futur de Catalunya és un mal finançament, i hem de ser capaços de superar aquest obstacle, i no és que Catalunya no generi prou recursos per autogovernar-nos, el problema és que no som nosaltres qui els administra, ni qui els ha administrat durant tots aquests anys. Només amb el dèficit fiscal d'un any, amb el que se'n va a Madrid i no torna, podríem doblar el pressupost anual de la sanitat catalana no un any, sinó dos, i això s'ha de saber.

Aquí ha d'haver un canvi radical en les regles del joc i un concepte diferent de la solidaritat. Una cosa és la solidaritat i l'altra la presa de pèl, i portem massa anys de presa de pèl mani qui mani. Diuen que qui paga mana; deu ser veritat a tot arreu excepte aquí. Catalunya està cansada de pagar i no manar, no poder decidir, no poder establir prioritats, no poder ser tan solidaris com voldríem amb tants pobles,

tants territoris i tantes causes arreu del món, començant pel nostre poble, el nostre territori i la nostra causa. O no hem de ser solidaris, per exemple, amb aquest 17,5 per cent de famílies pobres que hi ha a Catalunya? Si no en som nosaltres, qui en serà? On ens faran?

Quina solidaritat és aquesta que no pot començar a Catalunya lliurement, però que s'acaba sempre a Espanya obligatòriament? Tots hem de ser solidaris, no només nosaltres. Els uns amb els altres. No només els altres amb alguns. O és que ha de durar tota la vida, això d'anar pagant?

Nosaltres volem continuar sent solidaris, volem ajudar, volem cooperar, però volem que en siguin també amb nosaltres, en altres territoris, si no amb diners, amb actituds. Ja anirem pagant mentre formem part de l'Estat espanyol, però ja n'hi ha prou de mentires sobre Catalunya, prou de tòpics, prou d'ignorància, prou de mala fe. Pagant, però no sempre, perquè això no pot ser etern, però que ens ho tornin amb solidaritat, amb solidaritat amb la nostra llengua, amb la nostra cultura, amb la nostra voluntat de tenir un lloc al món tal com som.

Navarra, on no mana precisament l'esquerra abertzale, sinó el PP, té un alt nivell de qualitat de vida, té en inversió pública per habitant de 4.823 euros, i la Generalitat de 3.351 per cada català, i ningú no els diu insolidaris, entre altres coses perquè no en són.

Cal la publicació de les vacances fiscals per posar fi a la mentida; cal la fi de la falsedat gràcies a la qual algun cacic porta anys vivint del cuento –i que mestre Fabra em perdoni–, del cuento de la pretesa insolidaritat de Catalunya. La nostra solidaritat ha servit més per reforçar nacionalment l'Estat que no per modernitzar-lo amb criteris d'eficàcia. Grans i modernes i gratuïtes carreteres per on passen pocs cotxes, més funcionaris que enlloc, però menys empreses que en cap altra banda. Això no té res a veure amb el sentit comú ni amb la solidaritat.

Tot això ha de canviar, i ara ve un canvi de debò, i aquí el PSOE cal que estigui a l'alçada, perquè té una segona oportunitat d'arreglar les coses, segona oportunitat que per a molts catalans és també l'última oportunitat abans de fer un pensament.

No es tracta que no paguem tants impostos, sinó que els administrem nosaltres i que ho fem millor. Catalunya no pot esperar més: la salut, el benestar, el progrés, la llengua, l'atenció a la dependència, l'extensió de

la banda ampla, integració, la immigració no podem esperar més. Resoldre això és fer país, és ampliar la base social del catalanisme, és fer patriotisme social d'una pàtria inclusiva, i no cal dir que la negociació per un finançament just amb Catalunya, esperem, que la Comissió Mixta de Valoracions Estat-Generalitat tingui el paper que li correspon.

Amb un estatut a mig gas i pocs diners, Catalunya no avançarà prou, i sé que el Govern vol que avanci, però sense diners, ho sabem tots, no hi ha política. De què ens serviria ser una nació, si no poguéssim assegurar pertànyer a una nació de benestar i de qualitat de vida, amb un estatut potent, el que ens fa falta, i els recursos que ens fan falta, tenim l'oportunitat de fer un gran país, i el volem fer. Volem, com deia el poeta, una nació culta, rica, lliure i desvetllada i feliç, i això vol dir parlar d'un nou civisme, oferir oportunitats i exigir responsabilitats als ciutadans i ciutadanes, al govern, als partits, als polítics.

La gent ha de saber que no es pot colar al metro, que no podem embrutar els carrers o fer malbé els espais públics, i els governs hem de saber que hem de millorar el transport públic, i les carreteres i els trens, i la gestió als residus, i tantes coses que són les que et fan sentir orgullós de pertànyer al teu país.

Volem una nació incompatible rotundament amb la violència de gènere contra les dones, que en protegeixi les víctimes i que previngui el delicte, que rebutgi sense ambigüitats qualsevol forma de discriminació, que faci possible la visibilitat en l'espai públic de les dones, i els seus drets, els seus interessos, els seus valors, fins a arribar a una situació on els llocs, cada lloc, l'ocupi la persona més ben preparada, sigui home o sigui dona.

Volem Catalunya al món i un lloc al món per a Catalunya. No podem ignorar Espanya, seria irresponsable ignorar Espanya, però el món no s'acaba a Espanya, perquè abans que Espanya existís com a estat, abans d'aquesta constitució, abans d'aquest estatut, Catalunya ja hi era. Hem de beneficiar-nos de la política exterior de l'Estat que paguem, però hem de tenir també la nostra pròpia política internacional per defensar millor els nostres interessos en tots els terrenys que no sempre tenen perquè coincidir amb els de l'Estat. Hem de trobar-nos a la Unió Europea tal com som, no d'una altra manera.

Per això, senyor president, com que som el mateix govern, però no el mateix partit, nosaltres votarem no la Constitució Europea, entre altres

coses perquè cap ni un dels vuitanta punts o conclusions de la Convenció catalana sobre aquest tema no han estat recollits enlloc de la Constitució. Volem un territori equilibrat i parlarem de com l'organitzem, no un conseller, ni dos, ni tres, ni quatre, sinó tots, el Govern, el Parlament, la societat sencera.

No em puc estar arribat en aquest punt de felicitar el conseller de Governació perquè en nom del Govern ha fet possible aquest pla únic d'Obres i Serveis que tant i tant ha beneficiat els municipis petits del país al marge de tot sectarisme de partit. Això és fer país i defensar el territori de debò, i hem de garantir la continuïtat de vida econòmica a la Catalunya rural i de muntanya, no només com a reserva de cap de setmana pels urbans i metropolitans sinó que té sentit per ella mateixa. I això vol dir cuidar la pagesia, cuidar la gent que decideix quedar-se a viure als pobles, que tinguin bones carreteres, educació, oferta sanitària, transport, Internet, cultura, i aprofitar aquesta xarxa magnífica de ciutats petites i mitjanes, i planificar bé el territori i l'ús del sòl amb criteris supramunicipals, per posar fi al desgavell d'ara que destrueix territori, consumeix recursos i energia de forma exagerada, i fixar un bon model sostenible, amb futur, on parlem amb valentia de tot, de residus, d'abocadors, de nova cultura de l'aigua, de litoral.

I parlarem de la Llei electoral, la Llei que ha de tenir en compte el vot de cada persona, el paper de cada zona del territori en el conjunt del país si és que no volem desestructurar-lo definitivament, perquè també ens hi juguem molt. Si no ho fem bé comarques com el Pallars, la Terra Alta o el Priorat potser ja no caldrà ni que vagin a votar. Clar que, entre poc i massa, la mesura passa. Per això estem convençuts que algú que pugui posarà fi a la perplexitat que significa que províncies amb 90 mil habitants tinguin el mateix nombre de senadors que Barcelona amb cinc milions.

Aspirem a allò que Prat anomenava disposar d'una terra estructurada. El somni de la Catalunya ciutat de fa un segle continua vigent, la possibilitat d'urbanitzar la quotidianitat, de fer arribar els avantatges de la civilització. Tenim un gran país amb una gran metròpoli com Barcelona com a capital, som gent dinàmica, amb iniciativa, emprenedora, amb idees, amb imaginació, gent preparada, competent, amb il·lusió per al futur. Ara ens cal una actitud més constructiva, una visió més optimista, una mirada més positiva per avançar.

Acabo. Hem de superar estructures rovellades que impedeixen que la gent treballi de gust. Hem de preparar-nos, formar-nos, a punt pels

canvis que vindran. Ara ens cal la valentia suficient per no fer ni un pas enrere en defensa dels nostres interessos. Podem fer, perquè el país s'ho val, la millor Catalunya de la història. Ara és l'hora de la veritat i no ens podem equivocar.

No fa gaires setmanes, en la seva intervenció a la Convenció al Partit Demòcrata, Bill Clinton assegurava «no voldria, després del panorama que els he dibuixat, que es fessin una idea pessimista de la nostra situació, de fet, no tinc cap dubte que finalment els Estats Units sabran adoptar les decisions correctes encara que sigui després d'haver aprovat totes les altres».

Senyor president, senyor conseller en cap, senyores i senyors diputats, Catalunya no es pot permetre el luxe d'equivocar-se tantes vegades com els Estats Units. No hi ha res impossible quan un poble s'ho proposa i té els dirigents adequats per encomanar convenciment, seguretat i il·lusió i conduir el procés fins arribar-hi.

I, com diria el poeta, cridem ben fort i que tothom ho escolti, que tot està per fer i tot és possible. Doncs, si és possible, fem-ho.

Gràcies, senyor president.

Parlament de Catalunya, 29 de setembre de 2004